

Valtuustoaloite toisen asteen koulutuksen maksuttomuus

Valtuusto 29.05.2024 § 29

SDP:n valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessa, että Nurmijärvi takaa toisen asteen maksuttomuuden kaikille oppivelvollisuusikäisenä ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen aloittaneille. Valtuustoaloitteessa esitetään myös, että kunta varaa tarkoitukseen tarvittavan riittävän määrärahan edelleen talousarvioon huolimatta mahdollisista valtiohallan rahoitusleikkauksista ja päätöksestä rajata maksuttomuutta.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistyslautakunta 12.09.2024 § 55

722/00.02.00.02/2024

SDP:n valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittävät valtuustoaloitteessa, että Nurmijärvi takaa toisen asteen maksuttomuuden kaikille oppivelvollisuusikäisenä ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen aloittaneille. Valtuustoaloitteessa esitetään myös, että kunta varaa tarkoitukseen tarvittavan riittävän määrärahan edelleen talousarvioon huolimatta mahdollisista valtiohallan rahoitusleikkauksista ja päätöksestä rajata maksuttomuutta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Laajennetun oppivelvollisuuden voimaan astumisen yhteydessä toisen asteen opinnot muuttuivat maksuttomiksi. Ensimmäisen ammatillisen tutkinnon tai lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittaminen on opiskelijalle maksutonta enintään sen kalenterivuoden loppuun, jona opiskelija täyttää 20 vuotta. Tällä pyritään varmistamaan, että jokainen nuori saisi suoritettua toisen asteen tutkinnon perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä toisen asteen maksuttomuuden loppuvan sinä vuonna, kun nuori täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaisi sitä, että opiskeluun tarvittavat välineet ja materiaalit muuttuisivat maksullisiksi kesken opintojen suorittamisen. Hallituksen päätös herätti hämmennystä opiskelijoiden keskuudessa ja laajaa vastustusta koulutuskentällä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tiedotti 9.8.2024, että hallituksen kehysriihessä päätettyä toisen asteen oppimateriaalien maksuttomuuden rajausta ei toteuteta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt korvaavasta säästöstä ehdotuksen, joka sisältyy valtiovarainministeriön talousarvioehdotukseen. Hallituksen mukaan maksuttomuuden rajaaminen olisi vahvistanut pitkällä aikavälillä julkista taloutta vuosittain 12 miljoonalla eurolla. Ministeriölle osoitettu säästötavoite pysyy kuitenkin samana, ja vähennykset haetaan ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksesta sekä toisen asteen koulutuksen hankerahoituksesta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan vuoden 2025 talousarvioesitykseen ei sisälly leikkauksia lukiolaisten opiskeluun tarvittavien välineiden ja materiaalien hankkimiseen varattuihin määrärahoihin. Tämän

hetken tilanne mahdollistaa opiskelijoille maksuttoman opiskelun sen kalenterivuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta. Koska jokainen toisen asteen koulutuksen järjestäjä vastaa omien opiskelijoidensa tarvitsemien välineiden ja materiaalien hankinnasta ja rahoittamisesta, Nurmijärven kunnan alueella toimivat yksityinen lukio ja ammatilliset oppilaitokset päättävät itse, miten toimivat.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401

Päätös

Esitys hyväksyttiin.